

'Verzet tegen straf officier loont altijd'

STEF ALTENA

LEEUWARDEN Het Openbaar Ministerie (OM) speelt te veel voor aanklager en rechter tegelijk, vindt de Raad voor de Rechtspraak. Hoe erg is dat voor de verdachte?

Frits Bakker, voorzitter van de Raad voor de Rechtspraak, stelt in *NRC* dat schikkingen met bedrijven door het OM te vaak worden afgedaan in achterkamertjes.

Doordat de afhandeling niet in de openbaarheid gebeurt, kan niemand controleren of grondrechten van verdachten gewaarborgd worden, is de kritiek van de Raad.

„Je moet als verdachte of bedrijf nu eenmaal tot een deal kunnen komen met het OM”, vindt advocaat Tjalling van der Goot (van Anker & Anker in Leeuwarden). „Dus op deze werkwijze heb ik geen kritiek. Aan een behandeling in de openbaarheid zit voor een bedrijf nou eenmaal een duidelijk nadeel. Namelijk dat zijn naam negatief in het nieuws komt. Het is al tientallen jaren zo dat er een schikking mogelijk is tussen justitie en verdachten. Het gaat niet alleen om geld, maar ze kunnen bijvoorbeeld ook een celstraf overeenkomen. Voor verdachten is het gewoon goed dat deze mogelijkheid er is.”



Tjalling van der Goot.

'Alles in één hand, dat is in strijd met de scheiding der machten'

In 2016 daalde het aantal strafzaken dat voor de rechter kwam met 12 procent ten opzichte van het jaar ervoor. Deels komt dit door de ZSM-werkwijze (Zo Snel Mogelijk) die sinds begin 2013 tot de gereedschappen van het OM behoort. In kleinere zaken (eenvoudige mishandeling, diefstal, rijden onder invloed) kan justitie zelf straffen opleggen. Hierdoor gaat rechtspraak te veel buiten rechters om, vindt de Raad.

„Hier ben ik vanaf het begin tegen geweest”, zegt Van der Goot. „Aanklager en rechter tegelijk, alles in één hand, dat is in strijd met de scheiding der machten. Het moet niet verder dan de huidige praktijk gaan, zegt de Raad voor de Rechtspraak, maar ik zeg: het moet veel minder. Nu krijgen verdachten een strafbeschikking van het OM en die is vaak veel hoger dan wanneer een rechter er over zou oordelen. Een rechter wikt en weegt, voor het OM is een straf opleggen een administratieve handeling, vaak ook nog zonder dat er een dossier is.”

„Mijn advies aan verdachten is: teken sowieso verzet aan als je een strafbeschikking krijgt, want dat loont altijd. Een rijontzegging door het OM wordt bij een rechter vaak een voorwaardelijke rijontzegging.”

Uit een analyse uit 2014 van het *Tijdschrift voor de Rechterlijke Macht (Trema)* bleek daarnaast dat zo'n 25 procent van de strafbeschikkingszaken waartegen de verdachte verzet heeft aangetekend, bij de rechter alsnog in een vrijspraak eindigt. Van der Goot: „Het probleem is dat veel verdachten niet weten dat ze verzet kunnen aantekenen, laat staan dat ze weten hoe. Het OM moet dat in elk geval veel duidelijker op de strafbeschikking zetten.”

RECHTGEZET

Straf

In het artikel 'Verzet tegen straf officier loont altijd' in de LC van gisteren staat dat een officier van justitie met een verdachte een celstraf kan overeenkomen. Advocaat Tjalling van der Goot is op dit punt verkeerd geciteerd. Het Openbaar Ministerie en verdachte kunnen in het kort slechts een geldsom of taakstraf overeenkomen.